

**TEREBINTH BELEIDSPLAN
2004 - 2009**

Dit is een uitgave van Vereniging de Terebint

INHOUD

Inleiding	3
Terebinth Beleidsplan 2004-2009	4
1 Bedrijfsvoering	4
1.1 De opbouw van de vereniging.....	4
1.2 Het Bestuur c.a.	4
1.3 Bureau Terebinth.....	5
1.4 Financiële zaken.....	6
1.5 Public Relations.....	7
1.6 Regio's	7
1.7 Onder auspiciën	8
2 Populair wetenschappelijke activiteiten	9
2.1 Publicaties	9
2.2 Activiteiten	9
3 Deskundigheid	10
3.1 Cursussen & begeleiding	10
3.2 Advies.....	11
3.3 Inventarisering	11
4 Samenvatting Doelstellingen in dit beleidsplan	12
Bijlage 1: Reden van oprichting	13
Bijlage 2: Doel van de vereniging	14
Bijlage 3: Organogram van de vereniging	15

Inleiding

Dit beleidsplan bevat de beleidsvoornemens van de vereniging voor de periode 2004 tot en met 2009. De voornemens zijn gebaseerd op de doelstellingen van de Terebinth, op het voorgaande beleidsplan 1999-2003 en op inzichten die we de afgelopen twaalf jaar als vereniging hebben opgedaan. Voor de doelstellingen en reden van oprichting van de vereniging verwijzen we gemakshalve naar bijlage 1 en 2. In bijlage 3 is een organogram van de vereniging opgenomen.

Dit beleidsplan omvat onze ambitie als vereniging en is geschreven als richtlijn. Aan dat wat praktisch haalbaar en mogelijk is op een bepaald moment – qua financiële middelen en vooral ook qua menskracht van bestuur en leden – zal voorrang gegeven worden

Naast dit vijfjaren-beleidsplan zal het bestuur jaarlijks een activiteitenplanning opstellen die de beleidsvoornemens nader concretiseren. Deze activiteitenplanning zal ter goedkeuring aan de Algemene Vergadering (AV) worden voorgelegd. Dit zal de lijn van de vereniging duidelijker en meer toetsbaar maken, waarbij elk lid medeverantwoordelijk wordt voor het uitvoeren van het beleid.

In hoofdstuk 1 van dit beleidsplan wordt nader ingegaan op de bedrijfsvoering van de vereniging. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de opbouw van de vereniging, het bestuur, het terebinthbureau, de financiën, PR en de regiovertegenwoordiging. In het 2^e hoofdstuk geven we een beeld van de voornemens omtrent de populair wetenschappelijke activiteiten van de vereniging.

Hoofdstuk 3 gaat in op de kennis en kunde van de vereniging, hoe deze te bevorderen en uit te dragen. In hoofdstuk 4 wordt een samenvatting gegeven van de doelstelling van dit beleidsplan.

Aldus vastgesteld op de algemene vergadering te Soest op 17 april 2004.

Het bestuur van de vereniging de Terebinth,

April 2004

Terebinth Beleidsplan 2004-2009

1 *Bedrijfsvoering*

1.1 **De opbouw van de vereniging**

(Samenvatting van de statuten, artikel 10 t/m 17)

De leden, verenigd in de jaarlijkse Algemene Vergadering (AV), staan bovenaan in de structuur. Het bestuur, bestaand uit ten minste vijf personen, legt verantwoording af aan de AV. Het bestuur wordt benoemd door de AV en deze laatste bepaalt ook het precieze aantal bestuurders. Voorzitter, secretaris en penningmeester worden in functie gekozen en vormen samen het dagelijks bestuur. Het bestuur kan zich in zijn taak laten bijstaan door commissies, die door het bestuur zelf worden benoemd. De Algemene Vergadering benoemt daarnaast elk jaar een kascommissie, die de financiële gang van zaken controleert. De leden kunnen, desgewenst, zich ook verenigen in thematische werkgroepen. Daarnaast zijn er op landelijk niveau nog een redactie van de periodiek en een Raad van Advies. De vereniging functioneert op landelijk niveau, maar is ook op regionaal niveau vertegenwoordigd door coördinatoren (zie ook § 1.5).

1.2 **Het Bestuur c.a.**

In 2004-2009 zal het Bestuur dienen te bestaan uit vijf tot acht bestuursleden, waarbij de samenstelling als volgt is: voorzitter, secretaris, penningmeester en algemene bestuursleden. Daarnaast zullen de landelijke regiocoördinator en de bureaumedewerker de bestuursvergaderingen bijwonen (zonder stem). Binnen het bestuur dienen verder de volgende taken verdeeld te worden: PR-coördinator en voorzitter excursiecommissie. Bij gelegenheid kunnen regiocoördinatoren of andere leden van de vereniging uitgenodigd worden indien dit wenselijk is.

Het dagelijks bestuur (DB) bestaande uit voorzitter, penningmeester en secretaris zal bijeenkomen wanneer dit vereist is. Deze bijeenkomsten zijn bedoeld om activiteiten af te stemmen of voorbereidingen te treffen voor bestuursvergaderingen.

Het bestuur vergadert gemiddeld elke twee maanden en vaker indien gewenst. Daarbij zal de stand van zaken en het gevoerde en te voeren beleid besproken worden. Het bestuur wordt in zijn taken bijgestaan door verscheidene commissies, die verantwoording verschuldigd zijn aan de coördinator waaronder ze vallen. Het bestuur kan indien nodig ook een themadag organiseren om daarbij een thema te bespreken of een voorstel voor te bereiden (zogenaamde heidag of parkdag).

De secretaris draagt zorg voor de notulering van alle bestuursvergaderingen en fungeert als spil van het bestuur. Dit betekent dat hij/zij zelf ook op de hoogte dient te zijn (en te worden gebracht) van de activiteiten van de overige bestuursleden. Dit ook opdat hij/zij eventueel gevallen gaten (door bijvoorbeeld ziekte van iemand) tijdig kan opvangen/doen opvangen.

Het bestuur zal de vereniging vertegenwoordigen tegenover externe instanties en verwante verenigingen, al dan niet bijgestaan door commissies. Ze onderhoudt daartoe contacten met het Nationaal Contact Monumenten (NCM), de Rijksdienst voor de Monumentenzorg (RDMZ), de Landelijke Organisatie van Begraafplaatsen (LOB), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de landelijke politiek (voor zover van toepassing) en tal van andere (o.a. lokale) instanties op het gebied van begraafplaatsen. Waar mogelijk zal het bestuur nieuwe contacten aanknopen dan wel onderhouden met bijvoorbeeld: Platform Mariaplaats, Koninklijke Nederlandse Oudheidkundige Bond (KNOB), de Nederlandse Tuinen Stichting

(NTS), Bond Heemschut, Vereniging tot hulp bij rouwverwerking, het Nederlands Uitvaartmuseum i.o., Studiecentrum voor dood en samenleving, het platform voor het uitvaartwezen en bijvoorbeeld ook de kerken.

In zijn Raad van Advies tracht de vereniging vertegenwoordigers uit de diverse organisaties bij elkaar te brengen om beleids- en organisatorische aspecten van de vereniging af te stemmen. De voorzitter en de secretaris dragen de zorg dat het overzicht hierbij niet verloren gaat en houden zowel het bestuur als de leden betrokken bij deze en andere beleidszaken door middel van interne communicatie en door middel van verslag in het 'verenigingsnieuws' van onze periodiek.

De Terebinth streeft ernaar om bij de vele samenwerkingsverbanden wel de onafhankelijkheid en objectiviteit van de vereniging te blijven waarborgen. Alleen dan kan zij als algemeen informatie/adviesorgaan voor iedereen en als gesprekspartner voor de politiek dienen. De Terebinth doet dan ook geen uitspraken op het gebied van levens- of geloofsovertuigingen. Uiteraard spreekt De Terebinth wel in gevallen die in strijd zijn met de wet (bijv. vandalisme) of daar tegenaan hangen (bijv. het ruimen van begraafplaatsen zonder de burger op fatsoenlijke manier inspraak te geven). Ook is er in het blad van De Terebinth plaats voor interessante (persoonlijke) discussies en analyses.

Als gesprekspartner ziet De Terebinth ondermeer toe op democratisering rondom begraafplaatsen en rechtsplichten van de begraafplaatshouders, als ook op aanpassing van wetten die niet meer horen bij de hedendaagse samenleving, en op het bekijken van de begraafplaatsen als waardevolle 'stillegebieden' met bijzondere biologische en cultuurhistorische aspecten.

Dit houdt onder andere in dat de 'klant' (de overledene, de nabestaanden en de omwonenden) meer inspraak krijgt en meer betrokken wordt bij de funeraire cultuur in het algemeen en duidelijker weet waar hij/zij aan toe is door middel van bijvoorbeeld wettelijk voorgeschreven begraafplaatsreglementen en overheids voorlichtingscampagnes.

Het bestuur zal in de dagelijkse gang van zaken niet zozeer uitvoerder zijn als wel coördinator en motor van de verschillende taken. Daarbij is voldoende hulp van andere leden en commissies hoogst noodzakelijk.

1.3 Bureau Terebinth

De Terebinth heeft een Bureau in Rhenen, waar een vaste medewerker de ledenadministratie verzorgt en de inkomende post en telefoon behandelt. Het bestuur kan voor administratieve ondersteuning bij dit Bureau terecht.

In het beleidsplan van 1999 – 2003 werd geconstateerd dat het archief van De Terebinth in een systeem was ondergebracht, maar dat het nog steeds niet actief beheerd wordt als ook nog niet goed toegankelijk is voor iedereen. Doelstelling blijft dan ook om ook in de komende periode het archief verder op orde te maken, evenals het vinden van een actieve beheerder. Dat kan in de vorm van een persoon of een commissie.

Bij het toegankelijk maken van het archief gaan de gedachten automatisch ook naar de in de statuten uitgesproken wens om een documentatiecentrum te verzorgen. Tot op heden heeft ook dit nog geen vorm gekregen en blijkt veel vroeger materiaal uitgewaaid te zijn. Een oplossing voor dit probleem is om wat er nog wel is in kaart te brengen, een algemene oproep te doen oud materiaal terug te brengen, en om vervolgens te zorgen voor een goed gedocumenteerd uitleensysteem. Met betrekking tot de samenwerking met andere instanties die ook een archief beheren, is al in 2001 met het Nederlands Uitvaartmuseum in oprichting een voorlopige afspraak gemaakt om onze bibliotheek in het museum onder te brengen. Ook samenwerking met andere instanties moet nog verder onderzocht worden. Zo kan

bijvoorbeeld het Terebinth documentatiearchief verder worden aangevuld met recente knipsels, Terebinthuitgaven en de aan de vereniging geschonken boeken en toegestuurde informatie.

Een andere zaak die op het bureau bijgehouden wordt is het ledenbestand. Dit ledenbestand staat per 1 januari 2004 op 546. Door opzeggingen, overlijden en andere redenen zijn er per 01-01-2004 31 leden uitgeschreven, terwijl zich in 2003 45 nieuwe leden hebben opgegeven. Per saldo heeft 2003 dus 14 nieuwe leden opgeleverd. Gezien het belang van een gezond ledenbestand wil het bestuur aan alle leden die opzeggen met ingang van 2004 een exitbrief zenden met vragen over de opzegging en enkele redenen aanvoeren om toch vooral de vereniging te blijven steunen. Omdat de contributie de belangrijkste bron van inkomsten is van de vereniging, zal aan ledenwerving speciale aandacht geschonken dienen te worden.

1.4 Financiële zaken

De vereniging heeft nog steeds geen structurele subsidies en 'leeft' voornamelijk van de contributie van de leden. Naast deze inkomsten zijn er ook incidentele bijdragen en donaties. Verder worden er nog enige inkomsten ontvangen uit de verkoop van de eerste druk van het boekje "Begraafplaatsen als cultuurbezit". Aangezien een herdruk door de Sdu verspreid wordt, zullen deze inkomsten in 2004 en daarna opdrogen. Verder worden nog inkomsten ontvangen uit de Funeraire Reeks maar deze worden geïnvesteerd in de reeks zelf.

In het vorige beleidsplan werd het belang van het aanboren van andere geldbronnen al onderkend. Het enige dat gelukt is, is een boekuitgave in eigen beheer. Deze kan zichzelf bedruipen en kost de vereniging op jaarbasis een minimum per boekje.

Ook in de komende beleidsperiode blijft het streven om nieuwe geldbronnen aan te boren, onder andere door advertenties in het Terebinth-blad. De redactie ziet acquisitie als een belangrijke taak om de vereniging en het blad meer ruimte te geven. Zij ziet zich echter dit niet als haar primaire taak. Het bestuur zal bekijken of hier een speciaal redactielid voor dient te worden aangetrokken of dat een nieuw bestuurslid hiermee belast zal worden. Door advertenties kunnen de kosten van het blad naar beneden waardoor geld vrijkomt voor andere zaken. Momenteel is het blad een van de grootste kostenposten van de vereniging. Verder dient een regelmatige contributieverhoging te worden overwogen, bijvoorbeeld aangepast aan de landelijke inflatiecijfers. De laatste contributieverhoging vond plaats in 2002 met de invoering van de euro. Het bedrag van f 35,- is toen omgezet naar € 17,50, oftewel f 38,56. In 2004 zal het bestuur een nieuwe verhoging voorleggen aan de AV.

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2002 is besloten alle tot dan ontvangen schenkingen te reserveren voor ledenwerving en publiciteit. Deze beleidslijn zal in de toekomst voortgezet worden.

Binnen het bestuur zijn duidelijke afspraken gemaakt over vergoedingen en declaraties. De bestuursleden kunnen kiezen uit een vaste vergoeding of een declaratie van de werkelijke kosten. De vertegenwoordiger buitenland die in 2003 is aangesteld ontvangt een jaarlijkse vaste vergoeding en eventuele reis- en verblijfskosten worden per geval vooraf beoordeeld. Voor de reco's en andere vrijwilligers die actief zijn in de vereniging zijn algemene regels opgesteld voor declareren en schenken van gemaakte kosten.

Met het oog op de jaarbegroting is besloten de AV te vervroegen naar een eerder tijdstip in het voorjaar. Tot nu toe werd de AV meestal gehouden in het late voorjaar, dan wel zomer. Door de AV te vervroegen kunnen de leden meer invloed uitoefenen op de begroting. Een nadeel hierbij is dat het begrotingsjaar toch al enige maanden onderweg is. Een oplossing zou zijn om twee AV's te houden, één in het voorjaar voor vaststelling van de rekening en één in het najaar voor de begroting. Dit zou echter een te zware (financiële) druk op de vereniging leggen. Voorlopig wordt gekozen voor een vroegere datum van de AV.

Financieel gezien kent de vereniging momenteel een bescheiden reserve. Deze reserve zal in de komende jaren een dusdanige omvang moeten bereiken zodat de vereniging bijvoorbeeld een jaar lang zonder contributie-inkomsten kan blijven functioneren.

1.5 Public Relations

Ondanks het opzetten van een werkgroep PR en voorlichting is het niet gelukt om het PR-werk van de Terebinth goed vorm te geven. Verschillende (bestuurs-)leden hebben zich ad hoc ingezet op dit gebied. Een gestructureerd beleid is evenwel niet gevoerd. Het meest heeft daar de externe PR onder geleden. De interne PR is beter gevoerd, onder andere door de reguliere verschijning van het blad de Terebinth, excursies en studiedagen.

In de komende jaren zal vanuit het bestuur getracht worden de werkgroep of commissie PR goed op poten te zetten. Dit om zowel intern (o.a. actief nieuwe leden werven door bestaande leden), als ook extern (nieuwe zakelijke leden en advertenties voor het blad) actief te zijn en te sturen.

De aangeboden activiteiten zullen ook interessanter en gevarieerder moeten worden. Er moet meer aan een goede verslaglegging van symposia worden gedaan en eventueel zal de commissie PR zelf themadagen moeten organiseren. Het streven om goed basis materiaal voor handen te hebben, zoals folders en standmateriaal blijft ook een aandachtspunt. De huidige folder is aan vervanging toe. Het bestuur streeft ernaar dit in 2005 te laten plaatsvinden. Daarnaast dient vanuit PR-oogpunt het aantal lezingen voor gerichte doelgroepen verhoogd te worden.

Een belangrijke vorm van PR die momenteel al gevoerd wordt, is de Funeraire Reeks. Deze serie van boekjes over de funerair cultuur in de provincies is een middel bij uitstek om de vereniging meer bekendheid te geven.

Naast bestaande media zal de PR ook beter gebruik kunnen maken van de website van de vereniging. Getracht wordt deze website zo actueel mogelijk te houden en in de toekomst wellicht zodanig in te richten dat de leden via dit medium de meest actuele informatie kunnen verkrijgen of zelfs uitwisselen.

1.6 Regio's

Voordat het beleidsplan 1999–2003 in werking trad, was reeds door de AV besloten om een landelijk netwerk op te zetten. In het beleidsplan 1999-2003 is dit verder uitgewerkt. Doelstelling van het instellen van een landelijk netwerk was destijds om beter te kunnen inspelen op plaatselijke problemen en omdat er behoefte was om burgers en plaatselijke instanties directer te kunnen benaderen. Daarnaast zou met een betere landelijke spreiding de algemene doelstellingen van de vereniging beter vervuld kunnen worden.

In 1997 werd begonnen met het opzetten van het landelijke netwerk. Destijds werd op grond van een regio-indeling gekozen voor 39 regionale afdelingen (R.A.'s). Bedoeling was in elke regio te starten met één regiocoördinator (reco), eventueel bijgestaan door een tweede reco. Samen zouden zij de kernleden vormen van de regionale afdelingen. Het bestuur zou contact houden met de reco's via een aan te stellen landelijke regiocoördinator. Voor de reco's is een speciaal Vademecum opgesteld met daarin uitgebreide informatie over onze funeraire cultuur en over de vereniging. Dit Vademecum is een losbladig systeem dat door de reco's benut worden als kennis- en informatiebron. Het bevat informatie over de geschiedenis van de funeraire cultuur in Nederland, begraafplaatsen en alles wat daarbij komt kijken, nuttige adressen en andere praktische informatie over de vereniging zelf. Getracht wordt om het Vademecum zo actueel als mogelijk te houden.

In het beleidsplan 1999-2003 werd nader uitgewerkt dat vanuit eerder genoemde opzet een groei zou plaats vinden naar een meer vast karakter waarin naast de eerste en tweede reco er nog een aantal kaderleden zijn. Deze zouden dan vanuit hun midden een voorzitter benoemen en de volgende taken verdelen:

- signaleren van lokale en regionale ontwikkelingen en problemen;

- meldpunt voor de regio (de eerste reco is in principe het aanspreekpunt);
- ondersteunen van de landelijke activiteitencommissie en zelf activiteiten organiseren op lokaal niveau;
- steun bij oprichting lokale belangengroepen (vrienden van...);
- steun bij inventarisaties;
- opbouwen van een netwerk met lokale en regionale instanties en verenigingen;
- medewerking aan de Terebinth PR.

Bovenstaand scenario is in de genoemde periode 1999-2003 uitgewerkt in de regio's 37, 38 en 39 (Limburg). Daar is gekozen voor een overkoepelend bestuur met eigen voorzitter waarbij de reco nog steeds als aanspreekpunt fungeert. Hieraan is in 2000 goedkeuring gehecht door het bestuur en de AV. Voordeel is onder andere dat deze zelfstandige afdeling voor haar eigen regio subsidies kan verkrijgen. Het bestuur stelt naar tevredenheid vast dat de gewenste richting in Limburg is gevonden. Een beloofde evaluatie heeft echter nimmer plaatsgevonden, ondanks aandringen vanuit het bestuur.

In de afgelopen jaren hebben jaarlijks twee tot drie bijeenkomsten plaatsgevonden in verschillende delen van het land. De bijeenkomsten in de vorm van lezingen, excursies, voordrachten en voorlichtingen hadden tot doel de reco's te scholen en meer geschikt te maken voor hun taak. De eerste bijeenkomsten werden georganiseerd door een speciale begeleidingscommissie van regiocoördinatoren (beco-reco's). Na 2002 werden de bijeenkomsten georganiseerd vanuit de reco's zelf op initiatief van het bestuur. Eind 2003 is in de lacune van een landelijke regiocoördinator weer voorzien.

In 2003 zijn de eerder genoemde 39 regio's teruggebracht tot 24 regio's. In 20 regio's wordt de vereniging nu vertegenwoordigd, terwijl voor 4 regio's nog een coördinator wordt gezocht. Voor de regio's waar de vertegenwoordiging minder actief is, wordt gekeken of dit verbeterd kan worden, dan wel dat er gezocht wordt naar een meer actieve coördinator. Wellicht dat in de toekomst nog verder wordt gekeken naar een vereenvoudiging van de regio's.

In de periode 1999-2003 is een vaste documenthouder voor het Vademecum aangesteld met het doel de inhoud en actualiteit van deze kennis- en informatiebron te bewaken. Door middel van een inhoudsopgave kunnen reco's controleren of hun exemplaar de juiste inhoud bevat. De documenthouder werkt nauw samen met de landelijke regiocoördinator en voorziet deze van advies en houdt het vademecum up to date.

In de komende beleidsperiode zal De Terebinth in blijven zetten op het nader invullen van de regio's. Getracht zal worden het kennisniveau van de reco's te verhogen. Ook een volledige dekking wordt nagestreefd. Publiciteit speelt daarbij een belangrijke rol, evenals de inzet van de landelijke regiocoördinator. De landelijke regiocoördinator legt tegenover het bestuur verantwoording af over wat er gebeurt in de regio's, onderhoudt contacten met de diverse reco's. Daarnaast zorgt hij/zij voor een goed contact tussen de reco's onderling en helpt waar mogelijk met praktische adviezen. Dat de reco's tevens een belangrijk middel vormen om PR te voeren mag duidelijk zijn.

1.7 Onder auspiciën

Het bestuur wil in de komende jaren meer greep krijgen op het fenomeen "onder auspiciën van". In de afgelopen jaren is deze term te pas en te onpas gebruikt om activiteiten te ondernemen uit naam van de Terebinth, al dan niet in samenwerking met de vereniging. De term "onder auspiciën van" dient door het bestuur van de vereniging erkend te worden als een soort van keurmerk. Daarbij wordt bijvoorbeeld gelet of de activiteit in overeenstemming is met de doelstellingen van de vereniging en in hoeverre de vereniging daar zelf aan kan bijdragen

of daar profijt van heeft. Het louter gebruiken van de naam van de vereniging voor commerciële doeleinden mag nooit de bedoeling zijn.

2 Populair wetenschappelijke activiteiten

2.1 Publicaties

De Terebinth heeft een verenigingsblad genaamd: 'Terebinth'. Deze periodiek komt vier maal per jaar uit. De vaste onderwerpen die in het blad aan bod komen zijn: een gastcolumn, een (actueel) discussiestuk uiteengezet door twee schrijvers, een vrij onderwerp, vier pagina's verenigingsnieuws, rapportages van Terebinth-activiteiten zoals excursies en studiedagen, bespreking van publicaties en een activiteitenagenda waaronder ook de nieuwe Terebinth-activiteiten.

De doelstelling uit het vorige beleidsplan inzake meer verenigingsnieuws (van twee naar vier bladzijden) is gerealiseerd. Meer informatie over uitgebrachte adviezen en verslagen van acties komt niet in elke uitgave goed tot uiting, maar dat heeft te maken met het feit dat er niet altijd kopij beschikbaar is. De informatieve column van het bestuur met daarin belangrijke mededelingen is omgezet in een gastcolumn. In het verenigingsnieuws worden nu mededelingen van de bestuurstafel gedaan. Hiermee worden de leden op de hoogte gehouden van wat er in het bestuur speelt.

Het doel om een actiever advertentie-wervingsbeleid te voeren is, mede door het ontbreken van een goede PR-commissie, nog niet bereikt. Dit zal in de komende beleidsjaren een hoge prioriteit moeten krijgen.

Het streven van de vereniging is het nieuwsgehalte van het blad zo 'vers' mogelijk te houden. Het uitbreiden van het blad met vier bladzijden meer kan gerealiseerd worden indien er meer inkomsten gegenereerd worden uit advertenties.

De Funeraire Reeks is in de zomer van 2001 verschenen en inmiddels hebben al vele deeltjes het licht gezien, inclusief een deelreeks voor Zuid-Holland. Met deze 36-delige reeks wil de Terebinth allereerst een bijdrage leveren aan de verspreiding van kennis van de funeraire cultuur in Nederland. Het tweede doel is inzicht te geven in de mogelijke keuzes bij begraven en cremieren. Elke uitgave gaat in op zowel historische als actuele ontwikkelingen. De serie geeft belangstellenden daarmee een handreiking om, los van droevige omstandigheden, tijdig na te denken over de vormgeving van hun eigen uitvaart en grafbedekking. Zo wordt een weloverwogen funeraire cultuur in de toekomst bevorderd.

De nieuwe uitgave van het boekje "Begraafplaatsen als Cultuurbezit" in 2003 was in het vorige beleidsplan niet voorzien. De uitgave, in samenwerking met RDMZ en LOB werpt zijn vruchten af. Ook de funeraire reeks die enkele jaren geleden gestart is loopt goed. Jaarlijks verschijnen er drie tot vier deeltjes. Het bestuur dient in de komende jaren na te denken over de wijze waarop in de toekomst deze reeks gecontinueerd kan worden. Dit laatste is mede afhankelijk van de financiële armslag van de vereniging.

2.2 Activiteiten

Excursies/studiedagen

Er is een landelijke commissie die zorg draagt voor de dagexcursies. Deze excursiecommissie heeft ondanks vele personele wisselingen de afgelopen jaren goed gefunctioneerd.

De bedoeling om het excursie aanbod uit te breiden met symposia, lezingen, rondleidingen, meerdaagse excursies in binnen- of buitenland en (korte) cursussen is daarentegen niet geheel van de grond gekomen. Buiten de excursiecommissie om zijn er verschillende buitenlandse reizen georganiseerd en ook in 2002 (Utrecht) en 2003 (Dordrecht) een studiedag over funerair erfgoed waarbij de Terebinth een prominente rol speelde. Eind 2002 nam de Terebinth ook deel aan een studiedag van het Platform Mariaplaats over de noodzaak van wetenschappelijk onderzoek inzake cultureel erfgoed.

De overige doelstellingen uit het vorige beleidsplan bleken behoorlijk te hoog gegrepen. Het inspelen op de regionale structuur is niet van de grond gekomen. Dit heeft onder andere te maken gehad met de inzetbaarheid van de plaatselijke vertegenwoordigers en de tijd die men bereid is te steken in de activiteiten van de Terebinth. Er zal evenwel getracht worden de reco's meer te stimuleren kleinschalige excursies te organiseren voor een meer lokale doelgroep.

De huidige excursiecommissie heeft in 2003 een begin gemaakt met het uitbreiden of combineren van de landelijke excursies met lezingen e.d.. Dit zal in de komende periode nader uitgewerkt worden. De doelstelling dat regionale coördinatoren daar bij moeten helpen blijft overeind. Zij kennen tenslotte hun regio beter dan de landelijke commissie. De excursiecommissie is gelieerd aan het bestuur middels een bestuurslid en legt regelmatig verantwoording af aan het bestuur. Er dient in de komende jaren meer aandacht besteed te worden aan een goede verslaglegging en archivering van de excursies, conform hetgeen beschreven is onder § 1.2.

Website

Sinds een aantal jaren beschikt de vereniging ook over een website. In 2003 is de website aangepast en is getracht de structuur van de verschillende onderdelen te verbeteren. Er is tevens een actueel overzicht van de regio's toegevoegd. Het resultaat daarvan is dat de website meer bezoekers trekt en er vaker via de e-mail vragen worden gesteld. In de komende jaren zal getracht worden de website meer te betrekken bij de informatiestroom van de vereniging, zowel intern als extern. Daarnaast wordt de mogelijkheid onderzocht om de website interactief te maken, zodat bijvoorbeeld door leden ingelogd kan worden om deel te nemen aan discussies of om onderling informatie uit te wisselen. De landelijke regiocoördinator draagt zorg voor het actueel houden van de website.

Buitenlandse excursies

De buitenlandse reizen die onder auspiciën van de vereniging gehouden worden, zullen in overleg met het bestuur worden samengesteld. Ook het publiceren hierover zal in overleg plaatsvinden. Daartoe zal de vereniging zich niet vastleggen op één aanbieder of uitvoerder. Het staat een ieder immers vrij om een reis te organiseren, wanneer dit echter gebeurt onder auspiciën van de Terebinth, dan is de vereniging geëigend regels te stellen aan de invulling en opbouw van de reis.

3 Deskundigheid

3.1 Cursussen & begeleiding

Het Vademecum is bij 'Regio's' reeds aan de orde geweest. Dit Vademecum kan op zich echter niet een goede instructie waarborgen en een jaarlijkse ontmoetingsdag voor bestuurders, reco's en commissieleden zal daarom ook worden nagestreefd.

Op deze ontmoetingsdag zal er in de eerste plaats verslag worden gedaan van de stand van zaken binnen de vereniging. Dit zorgt ervoor dat men o.a. op de AV voorbereid mee kan discussiëren in eventuele probleemkwesities, als ook kunnen mogelijke onzekerheden of onduidelijkheden tijdig worden opgehelderd door het bestuur. Ook op regionaal niveau zal men aangespoord worden dergelijke ontmoetingen te houden.

In de tweede plaats zal er op deze dag aandacht zijn voor de vaste dagelijkse taken van de verschillende bestuurders, reco's en commissies (bijv. het maken van jaarplanningen, financiën, PR, publicaties, contact met externen, en een evaluatie) en de meer bijzondere taken (bijv. adviezen, biologische aspecten en inventarisering). Het onderwerp 'advies' zal daarbij steeds weer naar voren worden gehaald en geëvalueerd. Het is de bedoeling dat

iemand alleen advies geeft in naam van de vereniging als hij/zij daartoe is gekwalificeerd en door het bestuur is aangesteld als 1ste of 2de reco. Door het jaar heen zal elke groep begeleid en gestimuleerd worden door de coördinator waar deze onder valt.

Naast interne deskundigheid maakt De Terebinth zich ook sterk voor algemene deskundigheid in het veld (bijvoorbeeld over biologische en landschappelijke verzorging van begraafplaatsen). In het verleden heeft zij daartoe al eens cursussen verzorgd voor begraafplaatsmedewerkers en is er geprobeerd een door de staat erkende algemene opleiding voor deze medewerkers van de grond te krijgen. Het is zaak dat De Terebinth de ontwikkelingen op dit gebied blijft volgen en waar nodig ondersteunt en/of aanvult met advies.

3.2 Advies

Bij het geven van advies (gevraagd en ongevraagd) kan gedacht worden aan advies in verband met klachten over de overheid, plaatselijke instanties, kerken, begraafplaatsen (o.a. ten aanzien van reglementen) en aanverwante instellingen, maar ook aan advies voor de gewone burger die niet altijd even goed weet hoe en hoezeer hij/zij zelf kan kiezen voor persoonlijke monumenten en/of uitvaarten en daardoor bijvoorbeeld de zoveelste zelfde soort steen krijgt als honderden anderen voor hem/haar. Veel van de adviezen die door reco's worden gegeven, gevraagd of ongevraagd gaan echter over het dagelijks beheer van begraafplaatsen.

In de vorige paragraaf werd al kort aangestipt dat het geven van advies een delicate zaak is en niet ondoordacht moet worden aangegaan. Pogingen om deze advisering op goede wijze te coördineren zijn nog onvoldoende van de grond gekomen. Een adviescoördinator (wellicht de landelijke regiocoördinator) zou moeten proberen alle reeds in het verleden uitgebrachte adviezen te indexeren naar onderwerp. Dit advies-archief zal dan kunnen gaan dienen als uitgangspunt voor nieuw uit te brengen adviezen. Voor het uitbrengen van adviezen zal de adviescoördinator zich kunnen laten bijstaan door de reco's, omdat die beter op de hoogte kunnen zijn van de plaatselijke problematiek en daardoor slagvaardiger kunnen optreden. Daarnaast zal de adviescoördinator zich ook kunnen laten bijstaan door in de vereniging aanwezige deskundigen.

De Terebinth beseft dat het onmogelijk is om als landelijke vereniging elk advies van A tot Z zelf te verzorgen en zal waar mogelijk plaatselijke belanghebbenden aansporen om zelf ook op te treden. Verder zal het om dezelfde reden nodig zijn om onderscheid te maken in 'wie' we helpen, in 'welke situatie' en 'waarom'. Ook hierbij zullen de geïndexeerde reeds gemaakte adviezen kunnen helpen.

In het verleden zijn adviezen vaak zonder vergoedingen gegeven aan plaatselijke instanties of gemeenten. De Terebinth is van mening dat dit nu niet meer zondermeer kan, maar dat er onderscheid moet worden gemaakt tussen draagkrachtige en niet-draagkrachtige instanties, waarbij de draagkrachtige instanties een somma per dagdeel betalen plus een onkostenvergoeding en de niet-draagkrachtige instanties alleen een onkostenvergoeding. Prijsafspraken zullen in het Huishoudelijke Reglement en het Vademecum worden uitgewerkt. Van de ontwikkelingen omtrent gedane adviezen zullen de leden op de hoogte gehouden worden middel van 'het verenigingsnieuws' in ons blad.

3.3 Inventarisering

De Terebinth erkent dat het hard nodig is dat de Nederlandse begraafplaatsen worden geïnventariseerd. Vanuit het bestuur wordt dit onderkend en door de landelijke regiocoördinator wordt hier gevolg aan gegeven. Via de reco's worden plaatselijke activiteiten gestimuleerd en geadviseerd bij hun inventarisaties. Daarnaast werkt de landelijke regiocoördinator op landelijk niveau mee met het RDMZ-project om alle begraafplaatsen in Nederland in kaart te brengen en door middel van een kwalificatiesysteem in te delen. Omdat

dit landelijk project te traag is om sommige begraafplaatsen op tijd te kunnen redden is het zaak dat de Terebinth zich blijft inzetten voor de plaatselijke inventarisaties. Bij deze inventarisaties zal de Terebinth-handleiding voor inventarisatie en het kwalificatiesysteem van de RDMZ als uitgangspunt worden genomen.

Verder zullen er cursussen zijn voor de vrijwilligers die meedoen aan inventarisaties en zullen er verdere richtlijnen in het Vademecum worden opgenomen.

De vereniging kiest ervoor om zelf geen geld te verzorgen voor renovaties of individuele restauraties. Dit omdat het beter is plaatselijke belanghebbenden te helpen om zelf subsidies binnen te halen. Immers, plaatselijke belanghebbenden zijn veel beter gemotiveerd (o.a. qua menskracht) en ingelicht om voor hun eigen project geld binnen te halen dan een landelijke vereniging en zij kunnen door hun nauwe betrokkenheid ook beter garant staan voor een succesvolle vervolmaking van een dergelijk project. Wel zou De Terebinth voor hen de meest logische subsidiegevers in kaart kunnen brengen en zij zou hen kunnen adviseren over hoe subsidies het best kunnen worden aangevraagd.

Ook omtrent de ontwikkelingen rond inventariseringen zullen de leden op de hoogte gehouden worden door middel van 'het verenigingsnieuws' in ons blad.

4 Samenvatting Doelstellingen in dit beleidsplan

- De bestaande doelstellingen van de vereniging naleven;
- Het archief verder op orde maken, evenals het vinden van een actief beheerder. Dat kan in de vorm van een persoon of een commissie (hieronder kan ook het advies-archief worden verstaan);
- De PR nieuw leven inblazen en op poten zetten, gestuurd vanuit het bestuur (verantwoordelijk bestuurslid);
- De voorzitter zal leden die opzeggen persoonlijk gaan benaderen om hiermee te proberen het ledenbestand gezond te houden en eventuele twijfelaars over te halen de vereniging te blijven steunen. Ledenwerving wordt sowieso een belangrijk aandachtspunt;
- Trachten om de nog niet vertegenwoordigde regio's te voorzien van een coördinator;
- Getracht zal worden de acquisitie voor advertenties actiever te voeren dan voorheen om zodoende de kosten van het blad naar beneden te brengen;
- De vereniging zal met betrekking tot buitenlandse reizen proberen meer greep te krijgen op het fenomeen "onder auspiciën van";
- De algemene deskundigheid van de leden vergroten door cursussen, excursies e.d.;
- De excursiecommissie zal proberen haar excursies meer te combineren met lezingen. Ook zal getracht worden de regiocoördinatoren meer te betrekken bij de organisatie van de excursies;
- Actueel houden en uitbreiden van de website van de vereniging om in de toekomst te komen tot een actieve website waar leden interactief gebruik van kunnen maken;
- Waar mogelijk zal het bestuur nieuwe contacten aanknopen dan wel onderhouden met externe organisaties, voor zover zich dit voordoet. Daarnaast dient ook de samenwerking met andere instanties nog verder onderzocht te worden op hun nut en bruikbaarheid (Nederlands Uitvaartmuseum, LOB, RDMZ e.d.);
- Vereniging zal zich permanent inzetten voor een algehele inventarisering van begraafplaatsen in Nederland.

Bijlage 1: Reden van oprichting

(Uit: inleiding op de statuten die zijn opgemaakt bij de oprichting van de vereniging. Deze preambule is in de nieuwe statuten niet opgenomen).

De vereniging De Terebinth is opgericht in de erkenning dat:

- in vrijwel alle culturen door de eeuwen heen respect en zorg heeft bestaan voor de stoffelijke resten van overledenen;
- zulk een zorg veelal een positieve bijdrage vermag te leveren aan de verwerking van het rouwproces;
- zulk een zorg heeft bijgedragen en kan bijdragen tot een besef van verbondenheid tussen de generaties;
- het respect en deze zorg mede hebben geleid tot het tot stand brengen van rustplaatsen (bijvoorbeeld urnenvelden, begraafplaatsen en kerkhoven), graftekens en gedenktekens met een vaak belangrijke culturele en esthetische betekenis;
- zulke rustplaatsen ook biologisch van belang zijn en een ecologische functie van betekenis vervullen;
- in de huidige tijd een verontrustend verlies te constateren is van besef van deze waarden;
- een herstel en nieuwe ontwikkeling van het waardig omgaan met stoffelijke overblijfselen in psychologische, cultureel en maatschappelijk opzicht nodig is;
- de reeds bestaande stichting "Stichting tot herstel van zorg rond dood en rustplaats 'De Terebinth'", gevestigd te Utrecht, die op dezelfde overwegingen als hierboven is opgericht, het noodzakelijk oordeelt dat voor het verrichten van de toenemende werkzaamheden gezocht wordt naar een breder draagvlak, zoals dat mogelijk is in een vereniging.

In december 2003 zijn de statuten van de vereniging aangepast na vaststelling in de AV. In het najaar van 2003 is de hiervoor genoemde stichting ontbonden en uitgeschreven uit het register van de Kamer van Koophandel. De stichting was sinds de oprichting van de vereniging niet meer actief.

Bijlage 2: Doel van de vereniging

(Uit de statuten, artikel 3 en 4)

De vereniging heeft tot doel het behoud van en attent maken op de waarden van rustplaatsen en al hetgeen met die rustplaatsen verband houdt, *één* en ander in de ruimste zin van het woord.

Deze waarden betreffen de geestelijke volksgezondheid, de landschappelijke betekenis, de biologische waarde, de ecologische betekenis, het cultuurhistorische belang van begraafplaatsen en gedenktekens en de zich op de gedenktekens bevindende symboliek, genealogie en heraldiek, met inbegrip van genealogische aanduidingen, alsmede de esthetische waarde.

Daarnaast verstrekt de vereniging aan de houders van rustplaatsen beleids- en beheerstechnische adviezen. De vereniging behartigt de belangen van nabestaanden en rechthebbenden in hun relatie tot de houder van de rustplaats.

Voorts komt de vereniging in en buiten rechte op voor het behoud en het herstel van bestaande rustplaatsen of gedeelten hiervan, alsmede in voorkomende gevallen ook voor het stichten van nieuwe rustplaatsen.

De vereniging is in 1991 opgericht¹ en probeert haar doelstellingen te bereiken door:

- het bevorderen van overleg tussen en met de bestaande organisaties op deelgebieden van de doelstelling;
- het verwerven van de benodigde financiële middelen om haar doel te bereiken;
- het stimuleren van hernieuwd gebruik van rustplaatsen;
- het zoeken naar en aanmoedigen van een eigentijdse symboliek;
- het bevorderen van het doen restaureren en onderhouden van begraafplaatsen;
- het uitgeven van een periodiek;
- het oprichten van een documentatiecentrum;
- het organiseren van symposia, excursies en dergelijke;
- alsmede alle andere wettige middelen.

¹ De stichting die haar vooraf ging dateerde van 1986.

Bijlage 3: Organogram van de vereniging

Vereniging De Terebinth

juni 2003

